

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2021

Sosiaalilääketieteen yhdistys on poikkitieteellinen ja valtakunnallinen eri ammattiryhmistä tulevien tutkijoiden ja muiden väestön terveydestä sekä terveyden ja yhteiskunnan vuorovaikutuksesta kiinnostuneiden yhteinen keskustelufoorumi. Yhdistys toimii suomalaisen kansanterveyden tutkimuksen alalla tutkijoiden ja tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja tutkimustulosten soveltajien yhdysiteenä.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnan tavoite on erilaisin tilaisuuksin, aloittein ja lausunnoin sekä julkaisunsa Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden kautta edistää sosiaalilääketieteen ja sen lähialojen tutkimusta ja koulutusta sekä vaikuttaa terveystieteeseen.

Yhdistyksessä toimii aktiivisesti käyttäytymislääketieteen ja terveydenhuoltotutkimuksen jaokset näiden sosiaalilääketieteen osa-alueiden yhteistyöfoorumeina. Yhdistyksen ja lehden yhteinen viestintäryhmä suunnittelee ja toteuttaa viestintä- ja vaikuttamistyötä sosiaalilääketieteellisistä aiheista.

Sosiaalilääketieteen yhdistys järjestää vuonna 2021 päätapahtumanaan Sosiaalilääketieteen päivät. Lisäksi edellisten vuosien tapaan järjestetään pienempiä seminaareja tai keskustelutilaisuuksia yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Poikkeusvuoden jälkeen seminaarit järjestetään etäyhteydellä niin pitkään, kuin se on valtakunnallisesti tai alueellisesti suositeltua.

Yhdistys jatkaa vuonna 2010 aloitetun matkatukirahaston toimintaa jakamalla matka-apurahoja nuorille tutkijoille ensisijaisesti European Public Health Associationin (EUPHA) kongressiin. Vuoden 2020 matka-apurahoja voi käyttää tulevan vuoden 2021 kongressissa. Myös vuonna 2017 aloitetun opinnäytetyöpalkinnon myöntämistä jatketaan vuonna 2021.

Yhdistys tiedottaa jäsenilleen toiminnastaan, Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden sisällöistä sekä sosiaalilääketieteeseen liittyvistä tapahtumista sosiaalisessa mediassa, kotisivuillaan ja sähköpostitse. Sosiaalisen median kanavista on käytössä Twitter (@soslaaketiede) ja Facebook (@sosiaalilaaketiede). Yhdistyksen kotisivut ovat osoitteessa www.sosiaalilaaketiede.fi. Yhdistys julkaisee edelleen tulevana vuonna Sosiaalilääketieteen aikakauslehden Podcastia neljä kertaa vuodessa. Jäsenkirjeitä lähetetään jäsenille vuoden aikana vähintään kaksi, ja nämä toimivat kutsuina yhdistyksen sääntömääräisiin vuosi- ja syyskokouksiin.

Kansainvälinen toiminta

Kansainvälinen toiminta

Yhdistys toimii aktiivisesti sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälisissä yhteisöissä. Sosiaalilääketieteen yhdistyksen kansainvälisen toiminnan tavoitteena on luoda yhteistyösuhteita yhdistyksen ja eri maiden sosiaalilääketieteen ja kansanterveyden tutkijoiden ja asiantuntijoiden välillä, tehdä tunnetuksi korkeatasoista suomalaista sosiaalilääketieteellistä tutkimusta sekä tukea sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälistä kehitystä.

Sosiaalilääketieteen yhdistys on jäsenenä World Federation of the Public Health Associations (WFPHA) ja European Public Health Association (EUPHA) -järjestöissä sekä Nordic Societies of Social Medicine and Public Health -yhteistyöelimessä.

World Federation of Public Health Associations järjestää maailmanlaajuisen kansanterveyskongressin joka 2.–3. vuosi. Vuoden 2020 kongressi siirtyi Covid-19 viruksen leviämisen ehkäisemiseksi verkkoon ja tulevien kongressien järjestämistapa on toistaiseksi avoin. Professori Mika Gissler toimii WFPHA:n yhteyshenkilönä.

Sosiaalilääketieteen yhdistys osallistuu monella tavalla aktiivisesti EUPHA:n toimintaan. Yhdistyksen edustajana EUPHA:ssa toimii professori Ilmo Keskimäki entisten puheenjohtajien komiteassa (Past Presidents Committee). Professori Ossi Rahkonen toimii tieteellisessä komiteassa (Scientific Committee) ja FT Hannamaria Kuusio hallintoneuvostossa (Governing Board). EUPHA julkaisee European Journal of Public Health -lehteä, jonka toimituskuntaan (Editorial Board) kuuluu professori Tea Lallukka (Associate Editor).

Yhteistyössä pohjoismaisen sosiaalilääketieteen järjestön kanssa julkaistaan Scandinavian Journal of Public Health lehteä. Yhdistyksen edustajana lehden hallintoneuvostossa (Executive Board) toimii professori Sakari Suominen sekä varajäsenenä professori Ilmo Keskimäki. Lehden toimittajakunnassa Suomea edustaa professori Marianna Virtanen (UEF).

Yhdistyksen käyttäytymislääketieteen jaoksen jäsenet toimivat aktiivisesti oman alansa kansainvälisessä järjestössä (International Society of Behavioral Medicine eli ISBM).

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti julkaisee 58. vuosikertansa vuonna 2021. Lehti julkaisee neljä numeroa vuodessa ja sen levikki on noin 550 kappaletta. Suurin osa tilaajista on Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jäseniä. Lehdellä on myös yhteisötilaajia ja sitä tilataan myös kirjastoihin.

Lehden päätoimittajana on vuoden 2019 alusta alkaen toiminut VTT Riikka Lämsä (Helsingin yliopisto), joka jatkaa päätoimittajana myös vuonna 2021. Toimituskunnan jäseniä vuonna 2021 ovat dosentti Maijaliisa Erkkola (Helsingin yliopisto), dosentti Leena Forma (Helsingin yliopisto), FT Minna Kaarakainen (Itä-Suomen yliopisto), dosentti Hanna Konttinen (Helsingin yliopisto), dosentti Marko Manninen (THL) ja tutkimusprofessori, professori Sakari Suominen (Högskolan i Skövde, Ruotsi ja Turun yliopisto), VTT Anna-Maria Isola (THL) ja dosentti Päivi Kankkunen (Itä-Suomen yliopisto). Lehden toimitussihteerinä toimii Suvi Määttä (Helsingin kaupunki).

Lehti julkaisee empiirisiä, teoreettisia ja metodisia alkuperäisartikkeleita, tieteellisiä katsauksia ja tutkijapuheenvuoroja sekä muita kirjoituksia suomen ja ruotsin kielellä. Julkaistuissa kirjoituksissa käsitellään terveyteen, sairauteen ja hyvinvointiin liittyviä aiheita yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Kirjoitukset voivat edustaa esimerkiksi kansanterveystiedettä, terveys sosiologiaa, yhteiskuntapolitiikkaa, terveystaloustiedettä tai terveydenhuoltotutkimusta. Lehti julkaisee myös ajankohtaisia terveydenhuollon ja sosiaalilääketieteen kannalta keskeisiä teemanumeroita. Vuonna 2021 on tarkoitus julkaista kriisiaiheinen teemanumero.

Lehti noudattaa vertaisarvioinnissa Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) vertaisarviointitunnuksen mukaisia käytäntöjä. Vertaisarviointitunnus otettiin käyttöön elokuussa 2016. Muut kuin tieteelliset alkuperäis- ja katsausartikkelit arvioidaan pääasiassa toimituksessa. Lehteen saadaan vuosittain noin 60 käsikirjoitusta, joista noin 50–55 % hyväksytään julkaistavaksi. Toimituksen jäsenet ja päätoimittaja hoitavat yhdessä käsikirjoitusten arviointiprosessit. Päätoimittaja vastaa pääkirjoitusten laatimisesta tai hankkimisesta sekä toimituksen koolle kutsumisesta. Toimitus kokoontuu 3–5 kertaa vuodessa.

Vuoden 2021 lehdet julkaistaan helmikuussa, toukokuussa, syyskuussa ja joulukuussa. Kirjapaino Hermes hoitaa lehden taiton, oikovedosten lähettämisen kirjoittajille, painon ja jakelun kirjoittajille. Muun jakelun hoitaa Posti.

Lehti julkaistaan TSV:n ylläpitämässä Journal.fi-palvelussa. Lehden sisältö ja artikkelien tiivistelmät ja osa artikkeleista ovat välittömästi kaikkien luettavissa ja kaikki tekstit kuuden kuukauden julkaisuviiveen jälkeen. Käsikirjoitukset lähetetään ja arvioidaan Journal.fi-palvelun sähköisessä toimitusjärjestelmässä. TSV tarjoaa ohjeistusta ja teknistä tukea palvelun käyttöön. Lehdellä on yhdistyksen kanssa yhteiset sosiaalisen median tilit Facebookissa ja Twitterissä. Vuonna 2021 on tarkoitus jatkaa vuonna 2019 aloitettua

podcastien sarjaa. Podcasteissa lehdessä julkaisseet kirjoittajat keskustelevat yhteisestä teemasta. Podcastien tavoitteena on löytää lehdelle uusia lukijoita, lisätä julkaistujen artikkeleiden näkyvyyttä ja lisätä lehden osallistumista yhteiskunnalliseen keskusteluun. Podcastien vetäjänä toimii Laura Aikomus.

Jaosten toimintasuunnitelmat vuodelle 2021

Käyttätymislääketieteen jaos

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen Käyttätymislääketieteen jaoksen tavoitteena on järjestää käyttätymislääketieteeseen liittyviä tapahtumia sekä tiedottaa niistä ja muista alaan liittyvistä tapahtumista jäsenilleen sähköpostilistalla ja Facebook-ryhmässä. Jaos edustaa useita eri tieteenaloja kuten kansanterveystiede, psykologia, sosiaalipsykologia, sosiologia, lääketiede, hammaslääketiede ja ravitsemustiede. Jaos toimii verkostona alasta kiinnostuneiden ihmisten välillä kotimaassa ja toimii yhteistyössä kansainvälisen järjestön (International Society of Behavioral Medicine, ISBM) kanssa.

Jaoksen vuosikokous pyritään pitämään alkuvuodesta 2021. Vuosikokouksessa hallitus järjestäytyy ja kokouksen yhteydessä pidetään myös tieteellinen esitelmä ajankohtaisesta, käyttätymislääketieteeseen liittyvästä aiheesta.

Vuoden 2021 aikana jaos pyrkii osallistumaan ajankohtaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin ja toimintoihin. Lisäksi tavoitteena on jatkaa Pohjoismaisen yhteistyöverkoston (Nordic Network of Behavioral Medicine) rakentamista ja vahvistamista sekä toimimista yhteistyössä läheisten kansallisten yhdistysten kanssa (mm. Psykologisen seuran Terveyspsykologian jaos).

Käyttätymislääketieteen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat puheenjohtaja Sakari Suominen, Turun yliopisto (suominen(at)utu.fi) ja sihteeri Carola Ray, Folkhälsan (carola.ray(at)folkhälsan..fi).

Terveys- ja huoltotutkimuksen jaos

Terveys- ja huoltotutkimuksen jaos perustettiin vuonna 1992. Samana vuonna Sosiaalilääketieteen yhdistys järjesti ensimmäisen terveys- ja huoltotutkimuksen seminaarin. Jaoksen tavoitteena on kiinnittää huomiota ajankohtaisiin terveys- ja huoltoon liittyviin kysymyksiin, esitellä uutta ja tärkeää terveys- ja huoltotutkimusta sekä tarjota suomalaisille terveys- ja huoltotutkijoille mahdollisuuden keskustella tutkimuksistaan. Jaoksen toiminta on keskittynyt seminaarien ja muiden tilaisuuksien järjestämiseen.

Terveys- ja huoltotutkimuksen jaoksella ei ole muodollista jäsenrekisteröintiä, mutta tiedottamista varten on sähköpostilista, johon voi ilmoittautua yhdistyksen jäseneksi liittymisen yhteydessä. Jaoksen toiminnasta tiedotetaan yhdistyksen www-sivuilla sekä

alan julkaisuissa. Jaoksen toiminnasta kiinnostuneita kehoitetaan ottamaan yhteyttä jaoksen yhteyshenkilöihin. Jaos osallistuu terveydenhuoltotutkimuksen kansainväliseen yhteistyöhön European Public Health Associationin Health Services Research -jaoksessa.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Ilmo Keskimäki, THL ja Tampereen yliopisto (ilmo.keskimaki(at)thl.fi); Pekka Rissanen, THL ja Tampereen yliopisto (pekka.rissanen(at)thl.fi) ja Jutta Pulkki, Tampereen yliopisto (jutta.pulkki(at)tuni.fi).